

PATRYCJA BRAŃKA

Akademia Ekonomiczna w Krakowie

**Z PRAC ZESPOŁU
DS. KSZTAŁCENIA I ROZWOJU KADR Z ZAKRESU
GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ KPZK PAN**

Abstract: Expert Group on Education and Development of Personnel in the Field of Spatial Economy and Its Role in the System of Highest Education. This paper focuses on functioning of the Expert Group on Education and Development of Personnel in the Field of Spatial Economy which has been formed within the confines of the Committee for Economy and Regional Planning.

It presents the main aims and priorities of the Group as well as its role in the process of working out study programmes for the major of Spatial Planning in highest schools in Poland.

Zespół ds. Kształcenia i Rozwoju Kadr z Zakresu Gospodarki Przestrzennej powstał w październiku 2003 r., jako jeden z zespołów problemowych przy Komitecie Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN.

W jego skład weszło kilkanaście osób, wśród nich naukowcy oraz praktycy, których praca oraz zainteresowania od lat koncentrują się na problemach szeroko pojętej *gospodarki przestrzennej*. Są to specjaliści wywodzący się z różnych obszarów nauki: architektury, urbanistyki, geografii, ekonomii, geodezji, gdyż taka jest potrzeba wynikająca z interdyscyplinarnego charakteru nauki, jaką niewątpliwie jest *gospodarka przestrzenna*. Osoby te w większości są odpowiedzialne za prowadzenie oraz rozwój kierunku *gospodarka przestrzenna* w uczelniach, z których się wywodzą, a co za tym idzie są mocno zaangażowane w, trwający obecnie w Polsce, proces decyzyjny w sprawie ustanawiania standardów nauczania dla tego kierunku w uczelniach wyższych.

Powołanie Zespołu wynikało niewątpliwie z potrzeby chwili, związanej z rozwijającym się, na wielu uczelniach w Polsce, kierunkiem studiów *gospodarka przestrzenna*, ale też z rosnącym, w ostatnim czasie, zapotrzebowaniem na wykwalifikowane kadry będące w stanie efektywnie zarządzać zasobami przestrzeni.

Podstawowym celem Zespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska, a co za tym idzie planowanie oraz podejmowanie wspólnych działań na rzecz

partycypacji w tworzeniu stabilnych oraz efektywnych podstaw dla systemu edukacji w zakresie *gospodarki przestrzennej*.

Głównymi obszarami działań Zespołu są:

- doprowadzenie do uznania *gospodarki przestrzennej* odrębną dyscypliną nauki;
- działania na rzecz uatrakcyjnienia kierunku *gospodarka przestrzenna*;
- opracowanie i wydanie interdyscyplinarnych materiałów dydaktycznych dla kierunku *gospodarka przestrzenna*;
- rozpoznawanie tendencji, a także pozytywnych doświadczeń krajów europejskich w zakresie edukacji na kierunkach związanych z, szeroko pojętą, *gospodarką przestrzenną*;
- organizowanie konferencji z udziałem szerokiego grona osób biorących udział w procesach decyzyjnych, dotyczących kształcenia na kierunku *gospodarka przestrzenna* w celu godzenia często rozbieżnych, a wynikających z interdyscyplinarnego charakteru kierunku, oczekiwań oraz wypracowywania wspólnych stanowisk.

W środowisku naukowym, związanym z gospodarką przestrzenną podkreśla się potrzebę uznania *gospodarki przestrzennej* odrębną dyscypliną nauki, w ramach której będzie można nadawać stopnie oraz tytuły naukowe do szerokiego pola działalności badawczej oraz dydaktycznej, prowadzonych w jej ramach. Dlatego Zespół podjął konkretne kroki na rzecz doprowadzenia do uznania odrębności dziedziny nauki, jaką jest *gospodarka przestrzenna*.

Najważniejszym obecnie działaniem, podejmowanym w ramach prac Zespołu, na rzecz uatrakcyjnienia kształcenia na kierunku *gospodarka przestrzenna* jest próba określenia wspólnego stanowiska, dotyczącego nowych standardów nauczania na tym kierunku. Ze względu na to, że obejmuje on wiedzę o charakterze technicznym, społecznym, ekonomicznym oraz przyrodniczym, którego dominacja w systemie kształcenia zależy od charakteru uczelni wyższej, w której prowadzony jest kierunek *gospodarka przestrzenna*, opracowywane standardy programowe powinny zapewniać studentom zdobycie niezbędnej, szeroko zakrojonej wiedzy, obejmującej najnowsze jej elementy, ale także respektować szczególnie charakter każdego typu uczelni, a co się z tym wiąże ich możliwości oferowania konkretnej wiedzy. Innym przedsięwzięciem na rzecz zwiększenia atrakcyjności kierunku jest utworzenie międzywydziałowych studiów podyplomowych.

Kolejnym, realizowanym przez Zespół, przedsięwzięciem jest opracowanie serii podręczników dla *gospodarki przestrzennej*. Będą one obejmowały zagadnienia z zakresu urbanistyki, teorii gospodarki przestrzennej, planowania przestrzennego, historii architektury i urbanistyki, planowania infrastruktury technicznej, społeczno-kulturowych warunków gospodarki przestrzennej, przyrodniczych podstaw gospodarowania, rysunku technicznego i planistycznego.

Jest to pierwsza o takim charakterze inicjatywa wydawniczo-dydaktyczna adresowana do studentów oraz wykładowców na kierunkach związanych z *gospodarką przestrzenną* a także do praktyków.

Ważnym elementem w procesie kształtowania systemu edukacji w zakresie *gospodarki przestrzennej* w obecnym czasie jest poznanie modeli podobnych profili kształcenia zagranicą, szczególnie zachodnioeuropejskich. Wiąże się to z mającymi miejsce ogólnoeuropejskimi procesami dotyczącymi edukacji na poziomie akademickim (obecnie proces boloński), którymi obejmowane są wszystkie kraje Unii, jak również z tym, że niektóre kraje mają dłuższą praktykę w prowadzeniu studiów w zakresie *gospodarki przestrzennej*. Pomocną instytucją, od której można czerpać wiedzę na temat systemów kształcenia na kierunkach *gospodarki przestrzennej*, a szczególnie *planowania przestrzennego* w uczelniach europejskich jest AESOP (Europejskie Stowarzyszenie Szkół Planowania), której członkami jest kilka polskich uczelni prowadzących kierunek *gospodarka przestrzenna*.